

Lleoedd Lleol ar gyfer Natur - Cymru

Cynllun grant cyfalaf gyda'r bwriad o alluogi cymunedau yng Nghymru i adfer a gwella natur.

Diweddarwyd ddiwethaf: 13 Chwefror 2024.

Ai dyma'r dewis rhaglen gorau i chi?

- A yw eich sefydliad yn awyddus i gaffael, adfer a gwella natur yng Nghymru?
- A fydd eich prosiect yn trawsnewid natur lle mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn treulio eu hamser hamdden?
- A oes angen grant arnoch hyd at £250,000?
- Ydych chi'n sefydliad dielw?
- A fydd eich prosiect yn digwydd mewn ardal o amddifadedd o gwmpas trefi neu mewn trefi?

Neu gall y prosiect fod YN UNRHYW LE yng Nghymru:

- os ydych yn cynnig prosiect tyfu bwyd cymunedol, neu
- mae eich sefydliad/gr?p yn cynrychioli cymuned ethnig amrywiol

Os mai ydw oedd eich ateb i'r cwestiynau hyn, yna mae'r cynllun Lleoedd Lleol ar gyfer Natur ar eich cyfer chi.

Trosolwg

Mae Lleoedd Lleol ar gyfer Natur yn gynllun grant cyfalaf a fwriedir i alluogi ardaloedd o amddifadedd uchaf, cymunedau trefol/amdrefol a/neu'r rhai sydd â'r lleiaf o fynediad at natur yng Nghymru i adfer a gwella natur 'ar garreg eich drws'. Gellir ariannu rhai mathau o brosiectau yn unrhyw le yng Nghymru - gweler isod:

Mae'r cyllid hwn yn bennaf ar gyfer:

- prosiectau sydd wedi'u lleoli neu sy'n gwasanaethu anghenion cymunedau yn yr 50% o ardaloedd mwyaf difreintiedig **NEU**
- prosiectau tyfu bwyd cymunedol yn unrhyw le yng Nghymru **NEU**
- sefydliadau/grwpiau sy'n cynrychioli cymunedau pobl ddu, Asiaidd neu leiafrifoedd ethnig o unrhyw ran o Gymru

Fodd bynnag, os yw ardal y prosiect yn dod o fewn y 50% LLEIAF difreintiedig o ardaloedd, efallai y byddwch yn dal i allu gwneud cais am gyllid, yn enwedig os bydd eich prosiect yn cynyddu cyfranogiad ystod ehangach o bobl mewn treftadaeth naturiol a/neu os oes angen penodol ar y rhai y mae'r prosiect yn effeithio arnynt. Anfonwch [e-bost](#) atom gyda chrynodeb, gan gynnwys cod post safle'r prosiect, fel y gallwn roi cyngor pellach i chi.

Natur yw ein hased mwyaf, ond mae o dan fygythiad. Rydym yn cynnig dwy lefel o grant.

1. £10,000–£100,000 ar gyfer prosiectau cyfalaf a fydd yn caffael, adfer a gwella natur mewn ardaloedd difreintiedig. £100,000-£250,000.
2. Rydym yn cynnig nifer cyfyngedig o grantiau hyd at £250,000. Mae gennym ddiddordeb arbennig os yw eich prosiect wedi'i leoli yn un o'r 50% o gymunedau mwyaf difreintiedig neu'n agos at hynny neu os ydych yn ymgysylltu ag angen penodol. Mesurir amddifadedd gan ddefnyddio'r mesur amddifadedd cyffredinol ym Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru. Defnyddiwch eich cod post i wirio eich cymhwysedd yn erbyn y mesur amddifadedd cyffredinol gan ddefnyddio'r [map rhyngweithiol yma](#).

Os ydych yn ceisio grant rhwng £100,000 a £250,000 anfonwch e-bost at natur@heritagefund.org.uk cyn bwrw ymlaen ymhellach â'r broses ond parhewch i ddarllen y meini prawf grant hyn.

Rydym yn chwilio'n benodol am brosiectau y gellir eu gweld "o garreg eich drws". Mae hyn yn golygu lle mae pobl yn byw, gweithio, cael mynediad at wasanaethau cyhoeddus, teithio a threulio eu hamser hamdden.

Natur ariannu yw ein blaenoriaeth ar y cyd

Natur yw ein ffurf hynaf o dreftadaeth. Ni fu gofalu am natur a helpu pobl i ddeall ei bwysigrwydd erioed yn fwy perthnasol. Mae'r angen i gynorthwyo adferiad natur yn fater brys.

Dyna pam mae [ariannu tirweddau a natur](#) yn flaenoriaeth ariannu strategol i Lywodraeth Cymru a Chronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol.

Ewch i'n [gwasanaeth ar-lein](#) i wneud cais nawr a gwiriwch yr adrannau 'sut i wneud cais' isod.

Expand All accordions

Beth fydd y cynllun Lleoedd Lleol ar gyfer Natur yn ei gynnig

- arian grant ar gyfer prosiectau natur gwerth hyd at £250,000. Mewn rhai amgylchiadau gallwn ariannu hyd at £100,000 ond trafodwch hyn gyda ni cyn gwneud cais.
- hyd at 100% o gyllid
- cyllid ar gyfer sefydliadau dielw (statudol a thrydydd sector) gyda chyfrif banc a chyfansoddiad
- cyngor cyn ymgeisio drwy lenwi Ffurflen Ymholiadau Prosiect ar ein [porth ymgeisio](#)

Gofynion

- mae'n rhaid i brosiectau allu cynnal yr ased yn y tymor hir a darparu cynllun cynnal a chadw fel dogfen ategol i unrhyw gais am gyllid
- ni ellir defnyddio cyllid ar gyfer cost rhedeg sefydliadau na chostau cynnal a chadw rheolaidd asedau sy'n bodoli eisoes

Ariennir y rhaglen ar y cyd gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol. Mae'n rhan o **Lleoedd Lleol ar gyfer Natur**, menter sy'n ceisio adfer a gwella natur ledled Cymru.

Expand All accordions

Dyddiadau cau ar gyfer ceisiadau a dyddiadau allweddol

Mae nifer o rowndiau'r Gronfa Cyfalaf Lleol Lleoedd ar gyfer Natur ar y gweill.

- dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: 12 canol dydd ar 12 Mawrth 2024
  - gwneir y penderfyniad: Diwedd Mai
  - dyddiad cwblhau eich prosiect: 30 Mehefin 2025
-
- dyddiad cau ar gyfer ceisiadau: 12 canol dydd ar 22 Gorffennaf 2024
  - gwneir y penderfyniad: Diwedd Medi
  - dyddiad cwblhau eich prosiect: 8 Ionawr 2026

Expand All accordions

Atal, Tyfu, Newid ar gyfer Twf Amgylcheddol – yr hyn rydym yn ei ddisgwyl gan brosiectau

Ymrwymiad y Prif Weinidog i'r Camau Gweithredu Lleoedd Lleol ar gyfer Natur sy'n cael effaith yn lleol

Mae maniffesto Prif Weinidog Cymru yn ymrwmo i atal a gwrthdroi'r dirywiad mewn natur ac i dyfu'r amgylchedd er budd cenedlaethau'r dyfodol.

Bydd Lleoedd Lleol ar gyfer Natur yn galluogi pobl i weld gwelliannau i'r amgylchedd naturiol 'o'u stepen drws'. Mae hyn yn cynnwys gweithgarwch a arweinir gan y gymuned a gwarchod lleoedd bob dydd yr ydym i gyd yn eu caru.

Mae'r cwmpas ar gyfer Lleoedd Lleol ar gyfer Natur yn eang ac rydym yn bwriadu iddo gael ei bennu'n lleol. Ond mae'n rhaid iddo gynnwys o leiaf un o'r Camau Gweithredu Lleoedd Lleol ar

gyfer Natur:

1. Cynyddu plannu blodau gwyllt i greu safleoedd cynefinoedd pryfed peillio
2. Creu cynefin bywyd gwyllt mewn gorsaf reilffordd neu gyfnewidfa drafnidiaeth
3. Creu neu adfer perllan gymunedol
4. Creu neu adfer gerddi synhwyrdd at ddibenion therapiwtig mewn lleoliadau gofal iechyd (GIG neu elusennau yn unig)
5. Cynyddu plannu coed lleol gan gynnwys coed stryd, perllannau a choetiroedd bach gan gynnwys coedwigoedd bach
6. Cynyddu cyfleoedd tyfu bwyd yn y gymuned gan gynnwys darparu rhandiroedd ym mhob rhan o Gymru

Efallai nad y Camau Gweithredu Lleoedd Lleol ar gyfer Natur yw'r ffocws na'r rheswm dros y prosiect, ond dylid eu hymgorffori i sicrhau mwy o werth a budd.

Bydd diffiniadau manylach o'r hyn sy'n gyfystyr â Gweithred Lleoedd Lleol ar gyfer Natur yn cael eu hanfon at bob ymgeisydd posib pan fyddwn yn ymateb i ymholiadau.

Efallai y bydd prosiectau'n bwriadu:

Atal y dirywiad mewn natur:

- atal a gwrthdroi effaith negyddol arferion hanesyddol ac adfer cynefin ar dir, mewn afonydd, nentydd a phyllau lleol ac yn yr amgylchedd morol
- lleihau'r defnydd o blaladdwyr, gwrteithiau a chompost sy'n seiliedig ar fawn
- lleihau llygredd d'r
- newid arferion torri gwair
- cael gwared ar rywogaethau goresgynnol ac anfrodorol a bygythiadau eraill i natur
- gwella rheoleiddio a draenio d'r

Tyfu natur:

- cynyddu nifer a graddau'r 'lleoedd ar gyfer natur'
- creu dolydd blodau gwyllt a lleoedd ar gyfer pryfed peillio
- cynyddu digonedd o rywogaethau
- datblygu rhwydweithiau ecolegol gwydn, coridorau gwyrdd a darnau bywyd gwyllt
- cynyddu perllannau cymunedol, gallu ac argaeledd tyfu cymunedol, rhandiroedd
- annog natur ar ystâd y sector cyhoeddus – er enghraifft adeiladau cyhoeddus, manau cyhoeddus, gerddi cymunedol ac asedau cyhoeddus eraill
- cynyddu neu greu manau gwyrdd trefol, coed stryd, seilwaith gwyrdd trefol a thoeau gwyrdd
- cynyddu bioamrywiaeth – er enghraifft drwy: helpu pryfed peillio, gwrychoedd, dolydd ac ymylon sy'n llawn blodau, coetiroedd a thrwy greu dolydd ar dir llethrog

Newid arferion:

- annog a dileu rhwystrau i 'wneud y peth iawn'

- newid defnydd tir i hyrwyddo natur, adfer cynefinoedd, newid gallu ardal ar gyfer gwanhau llifogydd neu dd?r wyneb
- gwella ansawdd pridd a d?r
- cynyddu mynediad diogel i dd?r yfed (gorsafoedd ail-lenwi/ffynhonnau d?r)
- gwella ansawdd aer/tynnu llygryddion
- defnyddio seilwaith gwyrdd i leihau llifogydd neu wella argaeledd d?r
- caffael, adfer a gwella natur yn ein trefi a'n dinasoedd ac yn yr amgylchedd morol

Sylwch mai dim ond ychydig o syniadau ar gyfer gweithredu yw'r rhain. Rydym yn annog prosiectau i fod yn arloesol.

Gellid cefnogi llawer o brosiectau ar lefel leol ond gellir ystyried rhai prosiectau ar raddfa tirwedd.

Expand All accordions

Prynu tir

Gallwn ariannu prosiectau sy'n cynnwys prynu tir sydd (neu a fydd) yn bwysig fel lleoedd lleol ar gyfer natur, ac sydd ar werth y farchnad neu'n is na hynny.

Rhaid i'r prif resymau dros brynu fod o fudd i adfer a gwella natur yn y tymor hir ac i greu mannau gwyrdd sy'n hygyrch i'r cyhoedd.

Os ydych eisoed yn rheoli'r tir a/neu'r adeiladau yr ydych am eu prynu, bydd angen i chi ddangos i ni pa fanteision ychwanegol a ddaw yn sgil y pryniant.

Bydd angen i chi ddangos bod yr holl opsiynau ar gyfer ymrwymo i gytundeb rheoli priodol gyda pherchennog y rhydd-ddaliad wedi'u harchwilio cyn gofyn am grant i'w brynu.

Gallwn eich helpu i brynu tir os byddwch yn dangos yn eich ffurflen gais:

- yr arwyddocâd i natur yn lleol, ranbarthol neu genedlaethol, nawr neu, unwaith y bydd y prosiect wedi'i gwblhau.
- mae'n amlwg bod angen prynu.
- sut y caiff natur ei hadfer a/neu ei gwella o ganlyniad i'ch pryniant ac y bydd o leiaf un o'r mesurau cymedrol yn cael ei gyflawni o ganlyniad.
- bydd unrhyw newidiadau a wnewch i'r tir yn dilyn yr egwyddor 'gwneud dim niwed' ar gyfer natur.
- gellir cynnwys strwythurau presennol a wnaed gan ddyn yn eich cynnig, ar yr amod eu bod yn cyfrannu at greu lle ar gyfer natur (e.e. drwy ddymchwel neu gadw).
- eich bod wedi trafod eich cynnig gyda'r Bartneriaeth Natur Leol.
- bydd y pryniant yn cyfrannu at fwy o bobl yn ymgysylltu â natur.
- mae'r pris yn adlewyrchu'r cyflwr a'r gwerth yn gywir.
- mae gennych y gallu a'r arbenigedd i brynu'r tir ac i adfer a gwella natur.
- mae gennych gynlluniau a chapasiti digonol ar gyfer rheoli a chynnal a chadw asedau naturiol dros gyfnod o 10 mlynedd o leiaf ar ôl cwblhau'r prosiect.

Rhaid i brosiectau sy'n ymwneud â chaffael tir ddangos gwerth da am arian, cael eu cynllunio'n dda arddangos ei fod yn diwallu anghenion a nodwyd gan y gymuned. Ni fyddwn yn cefnogi pryniannau sydd, yn ein barn ni, yn uwch na gwerth y farchnad.

Os byddwn yn dyfarnu grant i chi, efallai y bydd angen tâl arnom ar y tir a/neu'r adeiladau. Gallwn ariannu'r holl gostau prynu cysylltiedig megis ffioedd asiantau, ffioedd ystafelloedd gwerthu a threthi. Sicrhewch fod y rhain yn cael eu hadlewyrchu yn eich tabl costau.

Os yw eich prosiect yn cynnwys prynu eitem, tir neu adeilad treftadaeth, bydd telerau'r grant yn para am gyfnod amhenodol. Os hoffech gael gwared ar yr hyn yr ydych wedi'i brynu yn y dyfodol, gallwch ofyn am ein caniatâd. Efallai y byddwn yn hawlio ein grant yn ôl.

Y wybodaeth sydd ei hangen arnom am y pryniant:

- cynllun lleoliad i'w raddfa, gan nodi'n glir faint o dir neu adeilad sydd i'w brynu ac unrhyw fynediad perthnasol i'r tir a'r adeilad.
- statws presennol y tir, ei gyflwr amgylcheddol presennol, ac asesiad o effaith eich cynlluniau.
- y cynllun i adfer a gwella natur a'r budd disgwylidiedig i natur y pryniant.
- un prisiad annibynnol. Dylai hyn gynnwys esboniad manwl o sut y daethpwyd i'r asesiad o werth y farchnad. Rydym yn croesawu prisiadau gan y Gwerthwr Dosbarth. Efallai y byddwn hefyd yn trefnu ein prisiad ein hunain. Byddwn fel arfer yn barod i gefnogi pryniant ar ffigur hyd at 10% yn uwch na brig unrhyw ystod mewn prisiad derbyniol
- tystiolaeth mai'r perchnogion presennol yw'r perchnogion (sydd â theitl cyfreithiol) a bod ganddynt yr hawl i werthu'r tir a/neu adeiladu a throsglwyddo'r teitl i'r perchennog newydd; a thystiolaeth o unrhyw gyfamodau cyfreithiol, neu hawliau (fel pysgota, saethu, mwynau, draenio), neu denantiaethau tymor hir neu dymor byr, neu hawliau tramwy neu fynediad, neu unrhyw fuddiannau eraill sydd ynghlwm wrth y tir neu'r adeilad

Prydlesu tir

Mae'r rhan fwyaf o'r cynllun grant yma (85%) yn cynnwys cyfalaf. Ni ellir defnyddio arian cyfalaf i brydlesu tir felly mae unrhyw gynnig sy'n cynnwys tir prydlesu yn debygol o fod yn anghymwys i gael arian.

Expand All accordions

Lesio tir

Mae mwyafrif y cynllun grant hwn (85%) yn ariannu cyfalaf. Ni ellir defnyddio ariannu cyfalaf i lesio tir, felly mae unrhyw gais sy'n cynnwys lesio tir yn annhebygol o fod yn gymwys i gael ei ariannu.

Expand All accordions

Paratoi eich cais

Mae'n bwysig eich bod yn meddwl sut y bydd eich prosiect yn bodloni gofynion y cynllun grant yma.

Mae'n rhaid i'ch prosiect fodloni un o'r 4 disgrifiad canlynol:

1. Naill ai'n bodloni'r gofyniad i fod mewn ardal drefol neu ger tref, ardal o amddifadedd a/neu ardal sydd â mynediad cyfyngedig i fannau gwyrdd
2. NEU gynyddu cyfranogiad ystod ehangach o bobl mewn treftadaeth naturiol yn sylweddol
3. NEU Yn sefydliad sy'n cynrychioli cymuned Pobl Dduon, Asiaidd neu Leiafrifoedd Ethnig
4. NEU os ydych am gyflwyno prosiect tyfu bwyd cymunedol yn unrhyw le yng Nghymru

Mae'n rhaid i'ch prosiect:

- bodloni'r gofyniad i fod mewn ardal drefol neu ar gyrion trefi, ardal o amddifadedd a/neu ardal sydd â mynediad cyfyngedig i fannau gwyrdd **A/NEU** gynyddu cyfranogiad ystod ehangach o bobl mewn treftadaeth naturiol yn sylweddol.
- caffael, adfer neu wella natur
- darparu natur y gellir ei gweld "o garreg eich drws"
- darparu ased cyfalaf sydd â chynllun ar gyfer cynnal a chadw yn y dyfodol
- ganddynt gynllun ar gyfer gweithgarwch lleol, wedi'i gynllunio a'i arwain gan gymunedau. Galluogi cyfranogiad ar gyfer ystod ehangach o bobl; eu helpu i brofi a gwerthfawrogi natur, gan arwain at weithredu unigolion a chymunedol i ddiogelu a gwella natur.
- dangos manteision lluosog ychwanegol sy'n rhychwantu llesiant amgylcheddol, cymdeithasol, economaidd a diwylliannol
- deall a gwella bioamrywiaeth bresennol y safle dan sylw
- dilyn canllawiau derbyniol ar fioamrywiaeth a bioddiogelwch er enghraifft defnyddio planhigion lleol, osgoi rhywogaethau anffodrol, goresgynnol, gwrteithiau, plaladdwyr a defnyddio deunyddiau mawn

Dogfennau ategol

Mae'n rhaid i'r dogfennau ategol a ganlyn gael eu huwchlwytho gyda'ch ffurflen gais. Dylai maint y ffeiliau fod yn llai na 20MB. **Noder** bod rhai o'r dogfennau ategol sydd eu hangen ar gyfer y rhaglen hon yn wahanol i'r rhai a nodir yn y ffurflen gais ar-lein.

Ar gyfer y rhaglen hon, mae angen y dogfennau canlynol arnom:

- dogfen lywodraethu (gorfodol os oes gan eich sefydliad un o'r rhain)
- Cyfrifon wedi'u harchwilio neu eu dilysu (gorfodol os ydych yn sefydliad). Os ydych yn unigolyn, yn sefydliad sydd newydd ei ffurfio neu os nad oes gennych gyfrifon sy'n llai na 12 mis oed, bydd angen i ni weld cyfriflenni banc yn yr un enw â'ch cais am y tri mis llawn diwethaf.
- cynllun prosiect (gorfodol ar gyfer pob prosiect) - [gallwch lawrlwytho templed o'n tudalen cynllun prosiect](#)
- dangosyddion perfformiad (gorfodol ar gyfer pob prosiect) – darllenwch esboniad o'r gofynion hyn yn yr adran dangosyddion perfformiad isod
- cytundeb partneriaeth (gorfodol os ydych yn gweithio mewn partneriaeth)

- disgrifiadau swydd (gorfodol os ydych yn creu swyddi neu brentisiaethau newydd fel rhan o'ch prosiect)
- cynllun cynnal a chadw (gorfodol ar gyfer pob prosiect)
- briffiau ar gyfer gwaith a gomisiynir (os yn berthnasol)?
- cyfrifo adennill costau llawn (os yn berthnasol)?
- tystiolaeth o gefnogaeth, megis llythyrau, e-byst neu fideos cefnogol (dewisol)

Yr Iaith Gymraeg

Mae'n rhaid i chi ystyried y Gymraeg ym mhob agwedd ar eich gwaith a dweud wrthym sut y byddwch yn hyrwyddo ac yn cefnogi'r Gymraeg ac yn adlewyrchu natur ddwyieithog Cymru. Bydd angen i chi ddangos sut y byddwch yn cynnig darpariaeth ddwyieithog yng nghyllideb a chynllun eich prosiect. Dylech gynnwys y gyllideb ar gyfer cyfieithu o dan y categori costau 'Arall' yn adran costau prosiect y ffurflen gais. Os hoffech ragor o wybodaeth ar sut i fod yn ddwyieithog cysylltwch â cymorthcymraeg@heritagefund.org.uk

Cydnabyddiaeth

Bydd angen i chi gydnabod eich grant fel y nodir yng nghanllawiau [Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol](#) a chanllawiau Llywodraeth Cymru

Expand All accordions

Beth allwch chi wario'r arian arno

Mae gwariant cyfalaf yn arian sy'n cael ei wario ar fuddsoddi a phethau a fydd yn creu twf yn y dyfodol. Natur yw ein hased mwyaf – mae'n sail i bopeth a wnawn yn awr ac yn y dyfodol, fel cymdeithas. Mae enghreifftiau o wariant cyfalaf yn cynnwys:

- prynu coed brodorol, llwyni a phlanhigion eraill i greu'r lle lleol ar gyfer natur
- prynu offer i adfer a gwella natur. Mae gwariant cyfalaf hefyd yn cynnwys hyfforddiant ar ddefnyddio'r peiriannau a phrynu tanwydd i'w ddefnyddio yn ystod y prosiect
- paratoi safle fel cael gwared ar strwythurau a wnaed gan ddyn i greu lleoedd ar gyfer natur, codi llwybrau newydd (ond nid ailosod), creu ffensys a llwybrau hygyrch i ddiogelu natur, cael gwared ar rywogaethau goresgynnol.
- prynu tir i greu lleoedd ar gyfer natur a mannau gwyrdd hygyrch.
- prynu offer, teclynnau a hadau ac ati i greu ardal tyfu cymunedol
- cynllunio prosiectau, caffael a rheoli costau'r prosiect yn ariannol er mwyn dod â'r ased cyfalaf i fodolaeth hyd at 10% o gyfanswm y gronfa
- cost llafur sy'n gysylltiedig ag unrhyw weithgareddau sy'n gysylltiedig â chreu'r ased naturiol

Gellir defnyddio hyd at uchafswm o **10%** o'r grant cyfalaf hwn i alluogi cyflawni prosiectau. Drwy hyn rydym yn golygu costau cyflawni prosiectau cysylltiedig sy'n eich galluogi i greu'r lle ar gyfer natur megis:

- cynllunio prosiectau
- deunyddiau caffael
- rheolaeth ariannol y prosiect
- casglu a dadansoddi gwybodaeth reoli am gyflawni prosiectau

Peidiwch â chynnwys costau sefydliadol craidd (neu gyfran ohonynt) fel prydles swyddfa, gwresogi, goleuo, TGCh, gan mai'r rhain yw eich costau rhedeg busnes arferol. Efallai na fyddwch yn cynnwys costau parhaus, costau cynnal a chadw, costau hyfforddi a rhedeg eich sefydliad.

Costau gweithgareddau

Gallwch hefyd gynnwys costau sy'n galluogi'r prosiect i gynnwys pobl yn y gwaith o gyflawni a bodloni canlyniad gorfodol Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol **y bydd ystod ehangach o bobl yn ymwneud â threftadaeth**. Gallwch ddod o hyd i ragor o wybodaeth am ein canlyniad gorfodol yn y canllawiau ymgeisio manwl isod.

Gall y costau hyn fod hyd at **15% o gyfanswm** y grant y gwnaed cais amdano.

Gall enghreifftiau o wariant gynnwys:

- digwyddiadau i hyrwyddo'r cynllun lleoedd ar gyfer natur i'r gymuned ehangach, ac i ddatlu cyflawniadau cymunedol
- oriau ychwanegol i gydlynedd gwirfoddol presennol recriwtio, hyfforddi a chefnogi gwirfoddolwyr i gymryd rhan mewn darparu'r lle ar gyfer natur
- arferion da a threuliau gwirfoddoli (yn unol â [chanllawiau Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru](#))
- gweithgarwch hyrwyddo prosiectau

Allwch chi ddim gwario'r arian ar:

- Adennill Cost Llawn - costau craidd y sefydliad
- Cynnal asedau presennol
- gwaith adfer neu amnewid asedau presennol sydd eisoes yn lleoedd ar gyfer natur (er enghraifft gataiau, llwybrau)
- gwaith nad yw'n ymwneud yn bennaf â gwella neu adfer natur fel canolfannau ymwelwyr, dehongli (nid rhaglen fynediad yw hon yn bennaf, rhaid i unrhyw drefniadau mynediad fod yn rhan fach o'r prosiect sy'n seiliedig ar natur yn ei gyfanrwydd)
- ffocws ar blannu coed. Fodd bynnag, gellir cynnwys plannu coed fel rhan o gynllun cyffredinol ehangach.
- Mae Llywodraeth Cymru yn cydnabod bod clefyd coed ynn yn broblem sylweddol ledled Cymru, ond nid yw'r rhaglen Lleoedd Lleol i Natur yn canolbwyntio ar hyn. Ni fydd y gronfa'n ystyried ceisiadau am brosiectau i dynnu neu reoli clefyd coed ynn yn unig, oherwydd nid yw'n adfer nac yn gwella natur.

Efallai y byddwn yn ystyried prosiectau sydd ag elfen fach o glefyd coed ynn, fel rhan o brosiect ehangach i adfer a gwella natur. Bydd angen i'ch cais ddarparu tystiolaeth gref sy'n dangos cynnydd net i fioamrywiaeth a chreu ecosystemau gwydn.

Expand All accordions

Sut i ymgeisio ar gyfer £10,000–£250,000

1. Ewch [i'n porth ymgeisio](#) a chofrestrwch gyfrif (neu mewngofnodwch os ydych wedi gwneud cais i Gronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol o'r blaen).
2. cyflwynwch ymholiad e-bost i natur@heritagefund.org.uk fel y gallwch gael adborth gennym ar eich prosiect cyn i chi gwblhau eich cais llawn
3. Pan fyddwch yn barod, cwblhewch a chyflwynwch gais llawn.

Nid oes ffurflen gais benodol ar gyfer Cronfa Gyfalaf Lleoedd Lleol ar gyfer Natur. Dylech ddilyn y cyfarwyddiadau hyn yn ofalus ochr yn ochr â'n nodiadau cymorth ymgeisio [Lleoedd Lleol ar gyfer Natur](#) ac ateb pob cwestiwn yn ein ffurflen gais am grant £10,000 - £250,000.

Expand All accordions

Enwi'ch prosiect

Dechreuwch deitl eich prosiect gyda #NATUR i'n helpu i adnabod eich cais yn gywir. Er enghraifft: #NATUR Blodau Bywyd Gwyllt Abercynon. Mae terfyn o 15 gair.

Expand All accordions

Dangosyddion perfformiad

Bydd angen i chi ddangos sut mae eich prosiect wedi bod o fudd i'r amgylchedd.

Beth sydd angen i chi ei wneud

- Dewiswch y dangosyddion perfformiad sydd fwyaf perthnasol i'ch prosiect o'r rhestr isod.
- Cyflwynwch eich rhestr o ddangosyddion perfformiad (gan gynnwys sut y byddwch yn mesur pob un) fel atodiad i'ch cais.

Os byddwch yn llwyddo i gael grant, bydd y dangosyddion perfformiad hyn yn cael eu cynnwys yn y canlyniadau y cytunwyd arnynt ar gyfer y prosiect.

Planhigion ac anifeiliaid

Lleoedd ar gyfer natur/cynefin a gaffaelwyd [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]

Lleoedd ar gyfer natur/cynefin wedi'u hadfer neu eu gwella [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]

Walïau/toeau gwyrdd wedi'u creu neu eu gwella [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]

Cysylltedd – coridorau/llwybrau gwyrdd newydd wedi'u creu/gwella [wedi'u mesur mewn metrau]

Gwelliannau pryfed peillio [amcangyfrif o'r nifer]

Cynnydd mewn digonedd o rywogaethau [amcangyfrif]

Rhywogaethau â blaenoriaeth [nifer a rhywogaethau sy'n bwriadu elwa]

D?r

Capasiti ar gyfer gwanhau llifogydd neu dd?r wyneb [wedi'i fesur mewn metrau ciwbig]

Gwell ansawdd d?r

Mynediad i dd?r [nifer y ffynhonnau ail-lenwi/d?r]

Aer

Amcangyfrif o'i ostyngiad mewn CO2 [wedi'i fesur mewn allyriadau cyfatebol]

Gwell ansawdd aer

Tir

Lleihau'r defnydd o blaladdwyr/gwrteithiau [a fesurir yn %]

Tyfu cymunedol [arwynebedd yn ôl metr sgwâr/hectar]

Tyfu cymunedol [nifer y prosiectau]

Mannau cyhoeddus gwyrdd hygyrch wedi'u creu [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]

Gwell manau cyhoeddus gwyrdd hygyrch [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]

Buddion/effaith Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

Cyfanswm nifer yr hyfforddeiaethau a gyflogir ar y prosiect

Nifer y BBaChau sydd wedi'u lleoli yng Nghymru y byddwch yn eu contractio/is-gontractio

Amcangyfrif o'r effaith economaidd [wedi'i fesur mewn £]

Gwirfoddolwyr dan sylw [rhif]

Cyfrannodd oriau gwirfoddoli

Gwirfoddolwyr sy'n adrodd am welliant mewn lles o ganlyniad i gynnwys prosiectau [nifer y bobl]

Asedau cymunedol a grëwyd [rhif]

Cyflogeion/ymwelwyr/preswylwyr/goddefwyr) a fydd yn gallu "gweld" yr ased a grëwyd [amcangyfrif o'r nifer mewn un diwrnod]

Newidiadau i'r canllawiau hyn

Byddwn yn adolygu'r canllawiau hyn yn rheolaidd ac yn ymateb i adborth gan ddefnyddwyr. Rydym yn cadw'r hawl i wneud newidiadau yn ôl y gofyn. Byddwn yn cyfleu unrhyw newidiadau cyn gynted â phosibl drwy'r dudalen we hon.

22 Medi 2023: Mae ceisiadau Lleoedd Lleol ar gyfer Natur wedi ailagor. Diweddarwyd y dyddiadau cau ymgeisio a'r dyddiadau allweddol. Dilëwyd gwybodaeth sydd wedi dyddio (fel cyfanswm yr ariannu a oedd ar gael) a fu'n ymwneud â rowndiau ymgeisio blaenorol.

6 Hydref 2023: Ychwanegwyd gwybodaeth am y dogfennau ategol y mae angen i chi eu cyflwyno gyda chais i'r gronfa hon at yr adran 'paratoi eich cais'.

19 Rhagfyr 2023: Ychwanegwyd hysbysiad at frig y dudalen, yn nodi nad ydym yn derbyn ceisiadau ar hyn o bryd. Dilëwyd dolenni i'r nodiadau cymorth, a fydd yn cael eu diweddarau ym mis Ionawr 2024. Mae'r geiriad wedi'i newid gan nad oes angen ffurflenni ymholiad prosiect mwyach i wneud cais i'r rhaglen hon.

13 Chwefror 2024: Mae ceisiadau i'r rhaglen hon wedi ailagor. Mae'r nodiadau cymorth ymgeisio wedi'u newid oherwydd bod ein ffurflenni cais wedi newid.

Ariennir y rhaglen ar y cyd gan Lywodraeth Cymru a Chronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

**Cronfa
Treftadaeth**
**Heritage
Fund**

Mewn Partneriaeth â
Llywodraeth Cymru
In Partnership with
Welsh Government

Chwestiynau Cyffredin: Lleoedd Lleol ar gyfer Natur – Cronfa Gyfalaf

Atebion i gwestiynau a godwyd gan fynychwyr yn ystod gweminar cyn ymgeisio ar gyfer y Gronfa Lleoedd Lleol ar gyfer Cyfalaf Natur, a gynhaliwyd ddydd Mercher 11 Hydref 2023.

Crëwyd y dudalen: 19 Hydref 2023.

Cwestiynau Cyffredin a gododd o'r weminar

Cododd y rhai a fynychodd y weminar gyfres o gwestiynau, yr ydym wedi'u hateb isod.

Gellir dod o hyd i atebion i nifer o gwestiynau a godwyd trwy ddarllen yr [arweiniad](#). Darllenwch yr [arweiniad](#) a'r [nodiadau cymorth](#) yn ofalus cyn gwneud cais.

Rydych yn dweud 'cysylltwch â ni yn gyntaf' os ydym am wneud cais rhwng £100,000 a £250,000. Ydych chi'n golygu trwy Ffurflen Ymholiad Prosiect?

Naill ai trwy Ffurflen Ymholiad Prosiect neu e-bost cyn dydd Gwener 20 Hydref, neu [trwy e-bost](#) ar ôl y dyddiad hwn.

Os nad yw'r lle mewn ardal o amddifadedd, a allwn ni wneud cais o hyd?

Os daw'r grwpiau cymunedol sy'n rhan o'r prosiect o ardal o amddifadedd gyfagos neu o gr?p difreintiedig, gallai eich prosiect fod yn gymwys. Er enghraifft, os yw eich ardal yn cynnwys amddifadedd trefol. Bydd hyn hefyd yn dibynnu ar faint o gystadlu sydd.

A fydd ymgeiswyr llwyddiannus yn derbyn dyfarniad grant trwy broses hawliadau neu ymlaen llaw?

Gwneir taliadau grant mewn rhaniad o 50%, 40%, neu 10% ar gyfer prosiectau o dan £100,000. Ar gyfer prosiectau dros £100,000, bydd taliadau'n cael eu gwneud mewn ôl-daliadau fel arfer. Gallwn drafod ar sail yr achos unigol os bydd angen.

Ydych chi'n dosbarthu gweithgareddau fel creu perthi fel 'ffocws ar blannu coed'?

Gallwch gynnwys y naill neu'r llall yn eich prosiect ond gan fod gennym nifer o raglenni, cofiwch wneud yn si?r eich bod yn gwneud cais i'r rhaglen gywir. Os oes amheuaeth, [gofynnwch i ni](#).

Mae angen uwchlwytho dogfennau ategol gyda'r cais, a oes angen 'briffiau ar gyfer gwaith a gomisiynir' yn y cam ymgeisio?

Mae briffiau ar gyfer gwaith a gomisiynir yno er mwyn i brosiectau llwyddiannus ddechrau a chwblhau ar amser, a hefyd fel y gallwn ni asesu dichonoldeb ariannol cynllunio prosiect posib. Nid oes angen i'r rhain fod yn berffaith, ond maen nhw'n rhoi syniad i ni.

A fydd yr un maint o arian ar gael yn y rowndiau dilynol (12 Mawrth a 22 Gorffennaf)? Neu a yw cyfanswm yr ariannu ar gael ar gyfer pob rownd sydd i ddod?

Mae gennym £1miliwn ar gyfer y rownd hon ac £1m pellach y flwyddyn nesaf ar gyfer y ddwy rownd ddilynol.

A fydd y meini prawf yn newid ar gyfer y rownd nesaf?

Dydyn ni ddim yn rhagweld y bydd unrhyw newidiadau ar hyn o bryd, ond cadwch lygad ar [ein harweiniad](#) pan fydd ceisiadau i'r rowndiau nesaf yn agor.

A ellir gwneud cais ar wahân am y pecynnau Cadwch Gymru'n Daclus neu a yw hyn yn rhan o'r grant Lleoedd Lleol ar gyfer Natur?

Ydyn, maen nhw ar wahân. Y Gronfa Gyfalaf yw hon. Bwriedir y pecynnau Cadwch Gymru'n Daclus fel cam cyntaf os bydd angen.

A fyddai'n bosib ariannu tyfu gan ddefnyddio dulliau technegol fel 'hydroponeg' sydd angen ei wneud dan do?

Dydy e ddim yn benodol yn y canllawiau, ond does dim byd i'w atal ychwaith.

A all sefydliadau wneud cais am fwy nag un ffrwd ariannu, ar gyfer gwahanol brosiectau?

Does dim byd i'ch rhwystro rhag gwneud hyn, ond fel uchod, bwriedir i'r pecynnau Cadwch Gymru'n Daclus fod yn gam cyntaf.

A all prifysgolion wneud cais am grantiau?

Gall, gall pob darparwr addysg wneud cais cyn belled nad ydynt yn sefydliadau a ariennir yn breifat.

Rydych yn sôn na fyddwch yn ariannu prosiectau sy'n canolbwyntio ar blannu coed. A yw hyn yn golygu na fyddwch yn ariannu'r weithred o blannu coed?

Gallwch blannu coed gyda'r gronfa hon, fodd bynnag ni all fod yr unig ffocws. Os mai plannu coed yw unig ffocws eich prosiect yna bwrw golwg ar ariannu gan ein rhaglenni [Coetiroedd Bach](#) neu [Y Grant Buddsoddi mewn Coetir](#).

Nodiadau cymorth ymgeisio: Ariannu Cyfalaf Lleoedd Lleol i Natur

22/09/2023

22/09/2023

Mae'r arweiniad ymgeisio hwn ar gyfer sefydliadau ac unigolion sy'n gwneud cais i'r Ariannu Cyfalaf Lleoedd Lleol i Natur, am grantiau rhwng £10,000 a £250,000.

Diweddarwyd y dudalen ddiwethaf: 13 Chwefror 2024.

Defnyddiwch y dudalen hon:

- i weld pa gwestiynau sy'n ymddangos yn y cais
- am arweiniad ar y ffordd orau o ateb cwestiynau'r cais
- dewch o hyd i arweiniad ar sut i ffitio meini prawf y Rhaglen Lleoedd Lleol ar gyfer Natur i'n ffurflen gais safonol

Mae terfyn geiriau i bob cwestiwn; fodd bynnag, nid oes angen i chi gyrraedd hwn. Dim ond yr wybodaeth y gofynnwn amdani sy'n berthnasol i'ch prosiect y mae angen i chi ei chynnwys.

I gael adborth a chynghor gennym ni cyn i chi ddechrau cais, cysylltwch â ni drwy e-bost yn natur@heritagefund.org.uk.

Ynghylch eich gweledigaeth

Disgrifiwch yr hyn yr hoffai eich sefydliad ei gyflawni drwy eich prosiect.

Byddwn yn defnyddio eich ateb i hysbysu pobl, gan gynnwys y sawl sy'n gwneud ein penderfyniadau, am eich prosiect.

Dywedwch wrthym beth rydych yn gobeithio ei gyflawni a'r hyn yr ydych yn gobeithio fydd etifeddiaeth eich prosiect.

[Maes testun - 150 gair]

Ynghylch eich ffocws treftadaeth

Dywedwch wrthym am y dreftadaeth y byddwch yn canolbwyntio arni fel rhan o'r prosiect hwn.

Dyma adran allweddol o'ch cais a dylai gynnwys gwybodaeth megis lefelau amddifadedd, ystodau oedran nodweddiadol, lefelau cyflogaeth, amrywiaeth ethnig, mynediad lleol i fannau gwyrdd.

Rhowch ddisgrifiad o'r safle fel y mae heddiw a'i gyflwr.

Dywedwch wrthym:

- pam y byddai lleoedd lleol ar gyfer natur o fudd i'ch cymunedau
- gwybodaeth am lefelau amddifadedd, ystodau oedran nodweddiadol, lefelau cyflogaeth, amrywiaeth ethnig, mynediad lleol i fannau gwyrdd
- gradd gyffredinol Mynegai Amddifadedd Lluosog Cymru ar gyfer cyfeiriad y prosiect
- os yw eich prosiect yn cynnwys cymuned buddiant sy'n rhychwantu gwahanol leoliadau, rhowch god post prif ardal eich prosiect a disgrifiwch y gymuned buddiant
- beth sy'n bwysig am y safle
- i bwy mae'r safle'n bwysig, fel arbenigwyr a/neu'r gymuned leol
- sut y bydd eich cynnig o fudd i natur, yn enwedig peillwyr, eu hysglyfaethwyr, yr amrywiaeth o flodau gwyllt brodorol?

Peidiwch â defnyddio'r adran hon i ddweud wrthym am eich prosiect, neu beth fydd yn digwydd yn ystod eich prosiect. Byddwn yn gofyn i chi am hyn yn nes ymlaen yn y cais.

[Maes testun - 500 gair]

A yw'r dreftadaeth hon mewn perygl?

Ateb:

- Nac ydy, dydy hi ddim mewn perygl [Blwch ticio]
- Ydy, mae hi mewn perygl [Blwch ticio]

Rhagwelwn mai ydy fydd yr ateb i'r cwestiwn hwn ar gyfer pob prosiect.

Esboniwch pam fod y dreftadaeth o dan fygythiad, a pha gamau sydd wedi'u cymryd (os o gwbl) i isafu'r risg.

Er enghraifft, efallai ei fod mewn perygl o gael ei cholli trwy ddifrod ffisegol neu esgeulustod, neu ddiffygion ariannol. Gall mynediad y cyhoedd i'r dreftadaeth hefyd fod mewn perygl o gael ei golli.

Dywedwch wrthym a yw'r dirwedd, daeareg, cynefin neu rywogaeth mewn perygl ac ym mha ffordd (er enghraifft, wedi'i nodi fel blaenoriaeth mewn Cynllun Gweithredu Bioamrywiaeth).

Dywedwch wrthym:

- beth yw cyflwr presennol y dreftadaeth
- sut mae'n cael ei reoli ar hyn o bryd a chan bwy
- sut mae pobl yn ymgysylltu â'r dreftadaeth ar hyn o bryd

[Maes testun - 500 gair]

Ynghylch eich prosiect

Beth yw teitl eich prosiect?

Rhowch deitl neu enw i ni allu cyfeirio at eich prosiect.

Dechreuwch deitl eich prosiect gyda **#Natur**. Er enghraifft, #Natur Gr?p Natur Townhill.

Bydd hwn yn cael ei weld gan y sawl sy'n gwneud ein penderfyniadau, ac os bydd eich cais yn llwyddiannus, bydd yn cael ei ddefnyddio mewn unrhyw bostiadau cyhoeddus a wneir am eich prosiect a'i gyhoeddi ar ein gwefan. Gwnewch yn si?r eich bod chi'n dewis teitl rydych chi'n hapus i amrywiaeth eang o bobl ei weld.

Rydym yn eich annog i gadw eich teitl yn fyr ac yn ddisgrifiadol.

[Mewnbynnu testun - 255 nod]

Pryd fydd eich prosiect yn digwydd?

Rhowch amserlen ar gyfer eich prosiect. Gall hwn fod yn amcangyfrif.

Rhaid cwblhau prosiectau erbyn 30 Mehefin 2025 os cyflwynir cais erbyn terfyn amser 12 Mawrth 2024.

Rhaid cwblhau prosiectau erbyn 8 Ionawr 2026 os caiff ei gyflwyno erbyn terfyn amser 22 Gorffennaf 2024.

- dyddiad dechrau'r prosiect [Nodwch y dyddiad]
- dyddiad dod i ben y prosiect [Nodwch y dyddiad]

Ble mae eich prosiect yn digwydd?

Os yw eich prosiect yn digwydd ar fwy nag un safle, dywedwch wrthym ble y bydd y rhan fwyaf o'ch prosiect yn digwydd. Os oes gennych 'What Three Words' gallwch rannu hwn i roi union leoliad i ni. Os yw eich prosiect yn digwydd ar draws mwy nag un safle neu ar draws ardal fawr, dywedwch wrthym beth yw cyfeirnod grid yr Arolwg Ordnans (AO) ar gyfer canol y safle.

- yr un lle â chyfeiriad fy sefydliad [Blwch ticio]
- rhywle arall [Blwch ticio]

Os rhywle arall:

Dywedwch wrthym beth yw cyfeiriad eich prosiect.

[Nodi'r cod post > dewis y cyfeiriad > golygu manylion y cyfeiriad a ddewiswyd]

Rydym yn deall efallai nad oes gennych god post. Dywedwch wrthym beth yw'r cod post agosaf at leoliad eich prosiect.

A ydych wedi derbyn unrhyw gyngor gennym ynghylch y prosiect hwn?

Os ydych wedi siarad ag unrhyw un yng Nghronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol am eich prosiect, dywedwch wrthym am y cyngor a gawsoch a sut rydych wedi defnyddio'r cyngor hwnnw i ddatblygu eich prosiect. Er enghraifft, os ydych wedi cyflwyno Ymholiad Prosiect a derbyn adborth ar eich syniad am brosiect.

- Nac ydym, nid ydym wedi derbyn unrhyw gyngor gennych chi [Blwch ticio]
- Ydym, rydym wedi derbyn cyngor gennych chi [Blwch ticio]

Os ydym: Dywedwch fwy wrthym am y cyngor a gawsoch gennym am y prosiect hwn

[Maes testun - 500 gair]

A ydych wedi derbyn unrhyw gyngor gan unrhyw un arall am y prosiect hwn?

Dywedwch wrthym a ydych wedi derbyn unrhyw gyngor arbenigol am eich prosiect. Gallai hyn fod yn arbenigwyr ar y dreftadaeth y mae eich prosiect yn canolbwyntio arni neu sefydliadau eraill a fydd yn eich cefnogi i gyflwyno eich prosiect.

Gallai hyn gynnwys:

- unrhyw ymgynghoriad rydych wedi'i wneud gyda'ch cymuned leol a'r rhai a fydd yn ymwneud â'ch prosiect
- unrhyw gyngor ar gynnig y prosiect, megis gan bensaer neu gadwraethwr
- unrhyw gyngor cyn-ymgeisio ar faterion cynllunio a/neu ganiatâd adeilad rhestredig, er enghraifft gan eich awdurdod lleol neu archeolegydd
- cyngor ar sut i ymdrin â lles y cyfranogwyr yn eich prosiect, er enghraifft gan elusen neu grŵp lleol a all ddarparu cymorth sy'n berthnasol i'w profiad o lygad y ffynnon

Ateb:

- Nac ydym, nid ydym wedi derbyn unrhyw gyngor [Blwch ticio]
- Ydym, rydym wedi derbyn cyngor [Blwch ticio]

Os ydym: Dywedwch fwy wrthym am y cyngor a gawsoch gan unrhyw un arall am y prosiect hwn

[Maes testun - 500 gair]

Dywedwch wrthym beth fyddwch yn ei wneud yn ystod eich prosiect.

Rhowch drosolwg o'r hyn y byddwch yn ei wneud yn ystod eich prosiect.

Er enghraifft, disgrifiwch unrhyw:

- weithgareddau y byddwch yn eu gwneud
- digwyddiadau y byddwch yn eu cynnal
- eitemau neu adnoddau y byddwch yn eu creu
- eitemau neu adeiladau treftadaeth y byddwch yn eu hadfer
- tirweddau y byddwch yn eu gwella

Mae hyn yn ein helpu i ddeall beth yw diben eich prosiect.

Dylai eich cynllun prosiect ddarparu gwybodaeth fanylach am bob elfen o'ch prosiect.

Os mai eich sefydliad chi sy'n berchen ar y dreftadaeth, dywedwch wrthym:

- A oes gan eich sefydliad rydd-ddaliad ar yr adeilad neu dir, neu a yw'n berchen yn gyfan gwbl ar yr eitemau treftadaeth
- A oes gan eich sefydliad les ar yr adeilad neu dir a faint o flynyddoedd sy'n weddill ar y les
- A oes gan eich sefydliad, neu a yw'n bwriadu cymryd, morgais neu fenthyciadau eraill sydd wedi'u sicrhau ar yr adeilad neu dir, neu eitem o dreftadaeth. Os felly, rhowch fanylion y benthyciwr a maint y morgais neu fenthyciad i ni. Os oes gennych un, uwchlwythwch ddogfen o berchnogaeth.

Os yw sefydliad partner yn berchen ar y dreftadaeth, dywedwch wrthym:

- enw'r sefydliad partner
- a oes gan y partner yn y prosiect rydd-ddaliad ar yr adeilad neu dir, neu a yw'n berchen yn gyfan gwbl ar yr eitemau treftadaeth
- a oes gan y partner yn y prosiect les ar yr adeilad neu dir a faint o flynyddoedd sy'n weddill ar y les
- a oes gan y partner yn y prosiect, neu a yw'n bwriadu cymryd, morgais neu fenthyciadau eraill sydd wedi'u sicrhau ar yr adeilad neu dir, neu eitem o dreftadaeth
- os felly, rhowch fanylion y benthyciwr a maint y morgais neu fenthyciad i ni

[Maes testun - 500 gair]

A fydd gwaith cyfalaf yn rhan o'ch prosiect?

Diffinnir gwaith cyfalaf fel gwaith sy'n creu neu'n gwella ased. Gall hwn gynnwys gwaith ffisegol ar dirweddau, byd natur ac adeiladau, atgyweirio, cadwraeth, adeiladu o'r newydd, digideiddio, neu waith i sefydlogi cyflwr gwrthrychau.

Cynllun cyfalaf yw hwn, felly disgwyliwn mai bydd fydd yr ateb.

Enghreifftiau o waith cyfalaf:

- cadwraeth rhostir
- atgyweiriadau i adeilad hanesyddol
- digideiddio archif o ffotograffau

Rhaid rhoi tystiolaeth o berchnogaeth ar y tir. Mae angen i ni weld copi swyddfa diweddar gan y Gofrestrfa Tir yn dangos mai chi sy'n berchen ar y tir (neu ar gyfer tir nad yw'n gofrestredig, y gweithredoedd perthnasol).

Rhaid darparu tystiolaeth o dir sydd wedi'i lesio ac mae angen i ni weld copi o'r les, ochr yn ochr â chaniatâd y tirlfeddiannwr y gallwch ymgymryd â'r prosiect arfaethedig.

Rhaid bod gennych les gydag o leiaf pum mlynedd yn weddill arni ar ôl Dyddiad Cwblhau'r Prosiect, neu mae angen i'r tirlfeddiannwr ymrwymo i delerau'r grant.

Dylech uwchlwytho'r ddogfen berchnogaeth berthnasol o dan y cwestiwn hwn o'r cais a bydd gennych opsiwn i ddewis ffeil.

Os dewiswch 'Bydd, gwaith cyfalaf yw rhan o'n prosiect', bydd angen hefyd i chi ateb y pum cwestiwn nesaf:

A oes angen unrhyw ganiatâd arnoch i wneud y gwaith cyfalaf?

Enghreifftiau o'r hyn y gallai fod angen caniatâd ar ei gyfer:

- cydsyniad gan berchennog ased treftadaeth

- hawliau mynediad gan berchennog tir
- caniatâd adeilad rhestredig
- caniatâd cynllunio gan y cyngor
- cydsyniad i recordio sain neu dynnu lluniau o unigolion

Os nad ydych chi'n gwybod a oes angen caniatâd arnoch chi ai beidio, dewiswch yr opsiwn 'Dydyn ni ddim yn si?' a oes angen caniatâd arnom' a rhowch fanylion.

- Nac oes, does dim angen caniatâd arnom [Blwch ticio]

Os nac oes: Dywedwch wrthym pam nad oes angen caniatâd arnoch i wneud y gwaith cyfalaf [Maes testun - 500 gair]

- Oes, mae angen caniatâd arnom i wneud y gwaith cyfalaf [Blwch ticio]

Os oes: Dywedwch wrthym gan bwy y mae angen caniatâd arnoch [Maes testun - 500 gair]

Dydyn ni ddim yn si?' a oes angen caniatâd arnom [Blwch ticio]

A yw arolwg cyflwr wedi'i gynnal yn ystod y pum mlynedd diwethaf?

Os ydych wedi cael unrhyw fath o arolwg cyflwr, fe hoffem ei weld. Gallwch uwchlwytho arolwg cyflwr yma.

- Nac ydy, nid oes arolwg cyflwr wedi'i gynnal [Blwch ticio]

Os nac ydy: Dywedwch wrthym pam nad ydych wedi cael arolwg cyflwr

[Maes testun - 500 gair]

- Ydy, mae arolwg cyflwr wedi'i gynnal [Blwch ticio]

Os bydd: Dywedwch fwy wrthym am yr arolwg cyflwr

[Maes testun - 500 gair]

Uwchlwythwch arolwg cyflwr.

[Dewis ffeil]

- Nid ydym yn si?' a oes arolwg cyflwr wedi'i gynnal [Blwch ticio]

Os nad ydych yn si?r: Dywedwch wrthym pam nad ydych yn si?' a oes arolwg cyflwr wedi'i gynnal

[Maes testun - 500 gair]

A oes unrhyw amodau, cyfyngiadau neu gyfamodau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r dreftadaeth a allai effeithio ar eich prosiect?

Dywedwch wrthym os yw'r gofrestr teitl neu ddogfennau perchnogaeth eraill yn cynnwys unrhyw waharddiadau neu gyfyngiad ar ei defnydd neu berchnogaeth, neu a oes angen unrhyw ganiatadau ar gyfer unrhyw drafodion. Os oes, bydd angen i chi roi'r manylion llawn a thystiolaeth bod y rhain wedi'u bodloni.

Gallai hyn gynnwys:

- cyfamod Cyfyngol sy'n cyfyngu ar y math o ddefnydd ar gyfer y tir neu'r eiddo
- cyfyngiad sy'n rhoi hawl i barti arall gael ei hysbysu am unrhyw drafodion neu nodi amodau y byddai angen eu datrys cyn gwerthu'r eiddo

Ateb:

- Nac oes, does dim amodau, cyfyngiadau neu gyfamodau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r dreftadaeth [Blwch ticio]
- Oes, mae yna amodau, cyfyngiadau neu gyfamodau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r dreftadaeth [Blwch ticio]

Os oes: Dywedwch fwy wrthym am unrhyw amodau, cyfyngiadau neu gyfamodau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r ased treftadaeth a allai effeithio ar eich prosiect

[Maes testun - 500 gair]

- Nid ydym yn si?r a oes unrhyw amodau, cyfyngiadau neu gyfamodau cyfreithiol sy'n gysylltiedig â'r dreftadaeth [Blwch ticio]

A yw'r dreftadaeth hon ar y Gofrestr Mewn Perygl?

- Nac ydy, dydy hi ddim ar y Gofrestr Mewn Perygl [Blwch ticio]
- Ydy, mae ar y Gofrestr Mewn Perygl [Blwch ticio]

Os ydy: Dywedwch wrthym beth yw'r rhif ar y Gofrestr Mewn Perygl

[Nodwch y rhif]

A fyddwch yn creu unrhyw waith digidol fel rhan o'ch prosiect?

Gwaith digidol yw pethau rydych yn eu creu mewn fformat digidol sydd wedi'u dylunio i roi mynediad i dreftadaeth. Gallent hefyd helpu pobl i ymgysylltu â threftadaeth a dysgu amdani. Er enghraifft, casgliad o ddelweddau digidol neu ffeiliau sain, adnodd neu arddangosfa dreftadaeth ar-lein neu ap ffôn clyfar.

Dywedwch wrthym a fyddwch yn creu unrhyw un o'r rhain fel rhan o'ch prosiect. Bydd angen i unrhyw beth y byddwch yn ei greu mewn fformat digidol fodloni ein gofynion digidol, gan gynnwys sicrhau bod yr allbynnau digidol y byddwch yn eu creu gyda'r arian grant ar gael, yn agored ac yn hygyrch. Gallwch [ddarllen mwy am ein gofynion digidol ar ein gwefan](#).

- Na fyddwn, nid ydym yn creu unrhyw waith digidol [Blwch ticio]

- Byddwn, rydym yn creu gwaith digidol [Blwch ticio]

Os byddwn: Dywedwch wrthym sut y byddwch yn sicrhau bod y gwaith digidol hwn yn bodloni ein gofynion digidol.

[Maes testun - 500 gair]

Diwedd y cwestiynau ychwanegol ar gyfer prosiectau sy'n gwneud gwaith cyfalaf.

A fyddwch yn caffael unrhyw adeiladau, tir neu eitemau treftadaeth fel rhan o'ch prosiect?

- Na fyddwn, nid ydym yn caffael unrhyw adeiladau, tir neu eitemau treftadaeth [Blwch ticio]
- Byddwn, rydym yn caffael adeiladau, tir neu eitemau treftadaeth [Blwch ticio]

Os mai 'byddwn' yw'r ateb, bydd angen i chi gynnwys map o'r safle a phrasiadau cyfredol a/neu bris y tir.

[Maes testun - 500 gair]

Mae ein hariannu'n ddarostyngedig i Ddeddf Rheoli Cymhorthdal 2022. Dywedwch wrthym a ydych o'r farn bod yr ariannu y gwnaed cais amdano yn Gymhorthdal o dan y Ddeddf ac am unrhyw gyngor yr ydych efallai wedi'i geisio.

Os bydd eich cais yn llwyddiannus, mae'n bwysig cofio bod ein grant yn dod o arian cyhoeddus ac y gall fod yn ddarostyngedig i Ddeddf Rheoli Cymhorthdal 2022.

[Maes testun - 500 gair]

Sut fyddwch chi'n cynnal buddion eich prosiect ac yn talu unrhyw gostau cysylltiedig?

Dywedwch wrthym sut y byddwch yn rheoli buddion eich prosiect ar ôl i'r ariannu ddod i ben.

Er enghraifft:

- beth fydd yn digwydd i'r pethau yr ydych yn eu cynhyrchu fel rhan o'r prosiect, er enghraifft a fydd y rhain yn cael eu rhoi i archif leol neu'n cael eu harddangos o hyd gan eich sefydliad
- sut y byddwch yn rheoli'r dreftadaeth yn y dyfodol, er enghraifft a fyddwch yn parhau i gyflogi staff i helpu cynnal a chadw safle yr ydych wedi'i adfer
- sut y byddwch yn ymdrin ag unrhyw gostau sy'n gysylltiedig â chynnal a chadw'r dreftadaeth pan ddaw'r prosiect i ben, er enghraifft costau cyfleustodau ar gyfer adeilad sydd newydd ei agor

Atodwch gynllun cynnal a chadw parhaus fel dogfen ategol. Dylai hwn gynnwys yr hyn sydd i'w wneud, gan bwy, am faint o amser a pha adnoddau a gaiff eu neilltuo i'r cynllun cynnal a chadw.

[Maes testun - 500 gair]

Ynghylch am yr angen am eich prosiect

Pam mae angen i'ch prosiect ddigwydd?

Dywedwch wrthym pam fod angen i'ch prosiect ddigwydd, pam fod angen iddo ddigwydd nawr a pha gyfleoedd y bydd eich prosiect yn gafael ynddynt.

Mae'r gronfa hon yn gystadleuol. Bydd angen i chi esbonio'r ffactorau ysgogol wrth wneud y cais hwn. Beth am y gymuned neu'r lleoliad sy'n gwneud hwn y peth iawn i'w wneud nawr? Er enghraifft: a oes pwysau datblygu penodol ar y darnau o fannau agored sy'n weddill yn yr ardal, neu a fu'r gymuned yn awyddus i wella'u hamgylchedd lleol ond heb yr wybodaeth na'r sgiliau ar sut i symud ymlaen?

[Maes testun - 500 gair]

A oes cymuned benodol y mae eich prosiect wedi ymrwmo i'w gwasanaethu? Dewiswch unrhyw un sy'n berthnasol.

Dewiswch o'r rhestr isod i adlewyrchu pwy fydd eich prosiect yn ei gefnogi. Dewiswch unrhyw a phob un sy'n berthnasol, neu dewiswch 'dim un o'r uchod' os nad yw hyn yn berthnasol i'ch prosiect.

Os byddwch yn dewis yr opsiwn 'grwpiau penodol nad ydynt eisoes wedi'u cynnwys', dywedwch fwy wrthym am y grwpiau neu'r cymunedau hyn.

Os ydych yn gweithio gyda phobl sy'n agored i niwed fel rhan o'ch prosiect, bydd angen i chi fod wedi rhoi polisïau ac arferion diogelu ar waith. Dylech hefyd sicrhau bod lles staff y prosiect, cyfranogwyr ac ymwelwyr yn cael ei ystyried trwy gydol eich prosiect.

Dylech wneud addasiadau rhesymol i'r ffordd yr ydych yn cyflwyno eich prosiect neu wasanaethau fel y gall pawb gymryd rhan.

- Cymunedau sy'n profi annhegwch, gwahaniaethu neu anghydraddoldeb ethnig neu hiliol [Blwch ticio]
- Cymunedau ffydd [Blwch ticio]
- Pobl sydd wedi mudo a/neu sydd â phrofiad o'r system fewnfudo [Blwch ticio]
- Pobl f/Fyddar, anabl, dall, â golwg rhannol a/neu niwrowahanol [Blwch ticio]
- Pobl h?n (65 oed a throsodd) [Blwch ticio]
- Pobl iau (o dan 25 oed) [Blwch ticio]
- Menywod a merched [Blwch ticio]
- Pobl LHDTTC+ [Blwch ticio]
- Pobl sydd o dan anfantais addysgol neu economaidd [Blwch ticio]
- Grwpiau penodol nad ydynt eisoes wedi'u cynnwys [Blwch ticio]
- Ddim un o'r uchod [Blwch ticio]

Pwy arall ydych chi wedi cysylltu â nhw ynghylch ariannu eich prosiect?

Dywedwch wrthym am unrhyw ariannu arall:

- rydych wedi'i sicrhau i helpu tuag at gost eich prosiect
- rydych yn bwriadu gwneud cais amdano i gefnogi'r prosiect hwn
- y byddwch yn ei godi drwy godi arian neu gyfraniadau torfol

Dywedwch wrthym a ydych wedi codi unrhyw gyfraniadau nad ydynt yn arian parod i'ch helpu i gyflwyno eich prosiect.

Er y gallwn ariannu cost gyfan y prosiect, dylech esbonio pam na allwch godi unrhyw ariannu arall naill ai o'ch adnoddau eich hun neu o ffynonellau eraill.

[Maes testun - 500 gair]

Ein hegwyddorion buddsoddi

Bydd ein pedair egwyddor fuddsoddi'n cyfeirio ein holl benderfyniadau gwneud grantiau o dan ein strategaeth 10 mlynedd, Treftadaeth 2033

Ein hegwyddorion buddsoddi yw:

- achub treftadaeth
- diogelu'r amgylchedd
- cynhwysiad, mynediad a chyfranogiad
- cynaladwyedd sefydliadol

Gyda Lleodedd Lleol ar gyfer Natur nid oes angen i chi gymryd y pedair egwyddor fuddsoddi i ystyriaeth yn eich prosiect.

Esboniwch sut fydd eich prosiect yn achub treftadaeth.

Gallwch ysgrifennu Dd/B yn yr adran hon.

[Maes testun - 500 gair]

Esboniwch sut fydd eich prosiect yn diogelu'r amgylchedd.

- sut y bydd eich cynnig o fudd i natur, yn enwedig peillwyr, eu hysglyfaethwyr, yr amrywiaeth o flodau gwyllt brodorol
- A fydd y cynnig yn cynnwys cyfleoedd nythu, bwydo a chlwydo ar gyfer ystlumod ac adar?
- Sut mae'r cynnig yn cyfrannu at amrywiaeth rhywogaethau a chynefinoedd yn yr ardal?

[Maes testun - 500 gair]

Esboniwch sut fydd eich prosiect yn cynyddu cynhwysiad, mynediad a chyfranogiad.

- sut y caiff unigolion a chymunedau eu cefnogi i gymryd rhan yn y prosiect
- sut y bydd y gwaith arfaethedig yn gwneud gwahaniaeth sylweddol i unigolion, cymunedau a'r amgylchedd naturiol
- Sut y byddwch yn sicrhau bod unrhyw gynlluniau ar gyfer y dyfodol yn 'eiddo' i'r gymuned ac yn cael eu cyflwyno dros y gymuned, gan y gymuned?

[Maes testun - 500 gair]

Esboniwch sut fydd eich prosiect yn gwella'ch cynladwyedd sefydliadol.

Gallwch ysgrifennu Dd/B yn yr adran hon.

[Maes testun - 500 gair]

Cyflwyno eich prosiect

Pam mai eich sefydliad chi yw'r un gorau i gyflwyno'r prosiect hwn?

Dywedwch wrthym pam y dylai eich sefydliad chi'n benodol redeg y prosiect hwn.

Gall hyn gynnwys:

- unrhyw brofiad sydd gan eich sefydliad o redeg prosiectau tebyg
- gwybodaeth a sgiliau staff a/neu aelodau Bwrdd ac Ymddiriedolwyr
- capasiti eich sefydliad i gyflwyno'r prosiect ar yr un pryd â'ch gwaith arferol
- eich cysylltiadau â phrosiectau neu sefydliadau perthnasol eraill

[Maes testun - 500 gair]

Sut fyddwch chi'n rheoli cyflwyniad eich prosiect?

Dywedwch wrthym sut y bydd eich prosiect yn cael ei reoli o ddydd i ddydd ac am y bobl a fydd yn ymwneud ag ef.

Dylai hyn gynnwys dweud wrthym:

- bwy fydd yn gwneud penderfyniadau, profiad y bobl sy'n cymryd rhan a'u rolau yn y prosiect
- am swyddi staff, prentisiaid, hyfforddeiaethau, neu unrhyw gyfleoedd cyflogedig eraill, y bydd eich prosiect yn eu creu
- am unrhyw gyfleoedd gwirfoddoli y bydd eich prosiect yn eu creu. Gwirfoddolwyr yw pobl sy'n rhoi o'u hamser am ddim i helpu cyflwyno eich prosiect
- os ydych yn symud aelod staff presennol i swydd sydd wedi'i chreu gan y prosiect hwn, neu'n ymestyn oriau aelod staff presennol i weithio ar y prosiect, dywedwch wrthym beth yw eu cymwysterau ar gyfer y rôl

Cofiwch, rhaid i chi hysbysebu pob swydd staff newydd yn agored, oni bai eich bod yn symud aelod staff presennol i swydd sydd wedi'i chreu gan y prosiect hwn neu'n ymestyn oriau aelod staff presennol i weithio ar y prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

A fydd eich prosiect yn cael ei gyflwyno gan bartneriaeth?

Dywedwch wrthym bwy yw eich partneriaid, natur eich partneriaethau a sut y byddwch yn gweithio ar y cyd.

Hoffem weld eich cytundeb partneriaeth os ydych yn gweithio gydag unrhyw sefydliadau eraill i gyflawni eich prosiect. Os oes gennych un, gallwch ei uwchlwytho yma.

Dylai'r ddogfen hon amlinellu rolau a chyfrifoldebau'r holl bartneriaid a dylai pob parti ei llofnodi. Dylai'r cytundeb hwn adlewyrchu anghenion eich prosiect ac mae'n bosibl y bydd angen i chi geisio cyngor annibynnol.

Does dim angen i chi ddarparu cytundeb partneriaeth oni bai bod sefydliad arall yn cyflwyno rhan sylweddol o'ch prosiect.

- Na fydd, ni chaiff y prosiect ei gyflwyno gan bartneriaeth [Blwch ticio]
- Bydd, caiff y prosiect ei gyflwyno gan bartneriaeth [Blwch ticio]

Os bydd: Dywedwch wrthym am eich partneriaid

[Maes testun - 500 gair]

Uwchlwythwch gytundeb partneriaeth.

[Dewis ffeil]

Sut fyddwch yn gwerthuso eich prosiect?

Rhaid i chi werthuso eich prosiect a darparu adroddiad gwerthuso ysgrifenedig ar ôl i chi orffen eich prosiect. Noder bod yn rhaid i'ch gwerthusiad gynnwys Mesurau Cymedrol Llywodraeth Cymru, sef mesurau o effaith y rhaglen ar gymunedau ar draws Cymru. Byddwn yn darparu fformat ar gyfer rhoi'r wybodaeth ofynnol.

Bydd angen i chi greu cynllun gwerthuso ar ddechrau eich prosiect. Braslun yw hwn o sut y byddwch yn cywain data i fesur, dadansoddi a deall yr hyn rydych chi'n ei wneud ac yn y pen draw i ddarparu tystiolaeth o'r canlyniadau y mae eich prosiect wedi'u cyflawni.

Dywedwch wrthym pwy fydd yn gwneud eich gwerthusiad. Gallai hyn fod yn staff yn eich sefydliad neu'n unigolyn neu sefydliad y bydd angen i chi ei gyflogi. Dylech ddarparu briff ar gyfer y gwaith hwn fel dogfen ategol.

Byddem yn disgwyl gweld costau ar gyfer eich gwerthusiad wedi'u cynnwys yn eich costau prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

A fydd unrhyw ran o'ch prosiect yn digwydd yng Nghymru?

- Na fydd, nid yw unrhyw ran o'n prosiect yn digwydd yng Nghymru [Blwch ticio]
- Bydd, mae ein prosiect cyfan neu ran ohono'n digwydd yng Nghymru [Blwch ticio]

Dim ond yng Nghymru y gall eich prosiect ddigwydd er mwyn iddo fod yn gymwys i'r rhaglen Lleoedd Lleol ar gyfer Natur.

Mae'n rhaid i chi ystyried y Gymraeg ym mhob agwedd o'ch gwaith.

Dywedwch wrthym sut y byddwch yn defnyddio'r Gymraeg yn eich prosiect, a chofiwch sicrhau bod yr wybodaeth hon wedi'i chynnwys yng nghyllideb a chynllun eich prosiect. Dylech gynnwys cyllideb ar gyfer cyfieithu o dan y categori costau 'Arall' yn yr adran costau prosiect.

[Maes testun - 500 gair]

Dywedwch wrthym am unrhyw heriau allweddol neu risgiau posibl i'ch prosiect yr ydych wedi'u nodi.

Rydym yn gwybod bod pob prosiect yn wynebu heriau a risgiau. Dywedwch wrthym am yr heriau neu'r risgiau yr ydych wedi'u nodi, a allai effeithio ar eich prosiect.

Dylai eich cofrestr risgiau ddarparu gwybodaeth fanylach am yr heriau neu'r risgiau hyn a sut y byddwch yn eu rheoli.

Byddem yn disgwyl gweld cronfa wrth gefn yn eich costau prosiect i helpu rheoli'r heriau neu'r risgiau a nodwyd.

[Maes testun - 500 gair]

Costau prosiect

Dywedwch wrthym faint y bydd yn ei gostio i gyflwyno eich prosiect

Dylech gynnwys yr holl gostau sy'n gysylltiedig â'ch prosiect.

Bydd angen i chi ychwanegu cost newydd ar gyfer pob cost prosiect wahanol.

Er enghraifft, os ydych yn recriwtio tri aelod staff newydd i reoli'ch prosiect, bydd angen i chi ychwanegu tair cost staff newydd wahanol. Bydd angen i bob cost fod â'i disgrifiad a'i swm ei hun.

Math o gost [cwymprestr]

Staff newydd

- Dylech gynnwys costau ar gyfer staff a fydd yn gweithio ar eich prosiect. Cofiwch sicrhau eich bod yn cynnwys unrhyw argostau perthnasol hefyd.
- Gallai hyn gynnwys costau contractau cyfnod penodol newydd, secondiadau, prentisiaethau a chost staff llawrydd i helpu cyflwyno eich prosiect. Peidiwch â chynnwys costau talu hyfforddeion yma.
- Mewn rhai amgylchiadau gall fod yn briodol cynnwys costau ar gyfer absenoldeb mamolaeth a/neu daliadau diswyddo. Rydym yn disgwyl i'ch sefydliad lynu wrth arfer adnoddau dynol da a dilyn yr holl gyfreithiau perthnasol, gan gynnwys talu o leiaf y Cyflog Byw Cenedlaethol i holl aelodau staff y prosiect.

Ffioedd proffesiynol

- Dylech gynnwys costau ar gyfer unrhyw wasanaethau y bydd angen i chi dalu amdanynt yn ystod eich prosiect. Er enghraifft, syrfëwr adeiladu, pensaer tirweddau neu gadwraethwr.
- Dylai ffioedd gydweddu â chanllawiau proffesiynol a bod yn seiliedig ar ddyfynbrisiau gan y gweithiwr proffesiynol neu gorff proffesiynol yr ydych yn ei dalu.

Recriwtio

- Gall hyn gynnwys cost hysbysebu ac unrhyw dreuliau teithio ar gyfer cyfweiliadau.
- Rydym yn disgwyl i'ch sefydliad lynu wrth arfer adnoddau dynol da a dilyn yr holl gyfreithiau perthnasol.

Cost prynu eitemau treftadaeth

- Mae costau cymwys yn cynnwys y pris prynu ei hun, prisiadau, ffioedd asiant a phremiwm prynwr ar gyfer pryniannau mewn arwerthiant.
- Ni allwch gynnwys ffioedd y gwerthwr.
- Os ydych yn berchennog preifat ased treftadaeth ffisegol neu'n sefydliad masnachol allwch chi ddim gynnwys costau yma.

Gwaith atgyweirio a chadwraeth

- Mae hyn yn cynnwys costau gwaith atgyweirio, adfer neu warchod eitem, adeilad neu safle treftadaeth.

Costau digwyddiadau

- Costau ar gyfer unrhyw ddigwyddiadau, er enghraifft, bwyd a diod neu hurio ystafell.

Allbynnau digidol

- Costau ar gyfer creu unrhyw waith digidol a bodloni ein gofynion digidol.

Offer a deunyddiau, gan gynnwys deunyddiau dysgu

- Costau prynu offer a deunyddiau, er enghraifft dyfeisiau recordio hanes llafar neu ddeunyddiau ar gyfer creu taflenni a chyhoeddiadau.

Hyfforddiant ar gyfer staff

- Efallai y bydd angen hyfforddiant ar staff presennol a staff newydd i gyflawni'ch prosiect.

Hyfforddiant ar gyfer gwirfoddolwyr

- Efallai y bydd angen hyfforddiant ar wirfoddolwyr presennol a gwirfoddolwyr newydd i gyflawni'ch prosiect.

Teithio ar gyfer staff

- I helpu staff i deithio i safleoedd.
- Gallai hyn gynnwys costau defnyddio cludiant cyhoeddus, neu hurio beic neu gar.
- Rydym yn annog cludiant cynaliadwy lle bo modd (fel defnyddio cerbyd trydan yn hytrach na cherbyd diesel), ond yn deall efallai na fydd hyn bob amser yn bosibl.
- Dylai costau teithio mewn car fod yn seiliedig ar 45c y filltir.

Teithio ar gyfer gwirfoddolwyr

- I helpu gwirfoddolwyr i deithio i safleoedd. Gall cynnig talu am deithio helpu dileu rhwystrau a allai atal pobl rhag gwirfoddoli.
- Gallai hyn gynnwys costau defnyddio cludiant cyhoeddus, neu hurio beic neu gar.
- Rydym yn annog cludiant cynaliadwy lle bo modd (fel defnyddio cerbyd trydan yn hytrach na cherbyd diesel), ond yn deall efallai na fydd hyn bob amser yn bosibl. Mewn rhai amgylchiadau efallai y byddai'n fwy priodol hurio bws mini os yw nifer fawr o wirfoddolwyr yn teithio i'r un lle.
- Dylai costau teithio mewn car fod yn seiliedig ar 45c y filltir.

Treuliau ar gyfer staff

- Dylech gynnwys costau ar gyfer treuliau staff. Dylech dalu am unrhyw gostau staff a ysgwyddir o ganlyniad i gyflwyno eich prosiect.
- Er enghraifft, gallai hyn gynnwys costau ar gyfer lluniaeth neu lety.

Treuliau ar gyfer gwirfoddolwyr

- Dylech gynnwys costau ar gyfer treuliau gwirfoddolwyr. Gall cynnig talu am dreuliau helpu dileu rhwystrau a allai atal pobl rhag gwirfoddoli.
- Er enghraifft, gallai hyn gynnwys costau lluniaeth, gofalu am ddibynyddion a chostau gweithwyr cymorth.
- Peidiwch â defnyddio'r math hwn o gost i dalu am amser gwirfoddolwyr. Cofiwch fod gwirfoddolwyr yn bobl sy'n rhoi o'u hamser am ddim, ac ni ddylech gynnwys costau i ad-dalu gwirfoddolwyr am unrhyw amser y maent yn ei dreulio ar eich prosiect.

Arall

- Dylech gynnwys unrhyw gostau nad ydynt yn ffitio i unrhyw un o'r penawdau cost eraill. Cofiwch roi disgrifiad clir o beth yw'r costau hyn.
- Os yw eich prosiect yn digwydd yng Nghymru, cofiwch sicrhau eich bod yn cynnwys costau digonol ar gyfer cyfieithu i'r Gymraeg.
- Efallai y byddwch am gynnwys costau ar gyfer addasiadau rhesymol yma hefyd.

Cyhoeddusrwydd a hyrwyddo

- Dylech gynnwys costau ar gyfer deunyddiau hyrwyddo sy'n ymwneud yn uniongyrchol â'ch prosiect.
- Cofiwch sicrhau eich bod yn cynnwys costau digonol ar gyfer cydnabod cefnogaeth y Loteri Genedlaethol hefyd.

Grant gan Lywodraeth Cymru yw hwn. Defnyddiwch eu logo ac unrhyw ddeunyddiau brandio eraill a ddarperir. Mae angen i chi hefyd gydnabod Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

Gwerthuso

- Mae'r pennawd cost hwn yn orfodol gan fod yn rhaid gwerthuso pob prosiect.
- Dylech gynnwys costau gwerthuso eich prosiect o'r cychwyn cyntaf. Efallai y byddwch am gyflogi unigolyn neu sefydliad i'ch cefnogi gyda hyn.
- Rydym yn argymhell bod y costau'n gymesur â graddfa eich prosiect.

Swm wrth gefn

- Mae'r pennawd cost hwn yn orfodol. Mae swm wrth gefn yn cael ei ddefnyddio i dalu am gostau annisgwyl sy'n angenrheidiol er mwyn cyflwyno eich prosiect.
- Byddem yn disgwyl i swm yr arian wrth gefn sydd wedi'i gynnwys helpu wrth reoli'r heriau neu'r risgiau a nodwyd gennych. Dylai hefyd adlewyrchu graddfa eich prosiect.
- Cofiwch sicrhau eich bod yn cynnwys eich swm wrth gefn gofynnol yma yn unig ac nid o fewn penawdau cost eraill y cais.

Gwaith adeiladu o'r newydd

- Dylech gynnwys costau unrhyw waith adeiladu o'r newydd a allai ddigwydd o ganlyniad i'ch prosiect.

Grantiau cymunedol

- Gallwch gynnwys costau ar gyfer unrhyw daliadau i berchnogion trydydd parti, gan gynnwys perchnogion preifat, ar gyfer gweithgareddau a gwaith cyfalaf sy'n cyfrannu at gyflawni nodau cyffredinol eich prosiect.

Adennill costau llawn

- Mae adennill costau llawn yn fath o gost a ddefnyddir i dalu costau anuniongyrchol prosiect. Mae costau anuniongyrchol yn cynnwys gorbenion, neu gostau nad ydynt yn uniongyrchol gysylltiedig â'r prosiect y mae eich sefydliad yn ei gyflwyno, ond sy'n hanfodol i redeg eich sefydliad.
- Os ydych yn sefydliad yn y sector gwirfoddol, gallwn dalu cyfran o orbenion eich sefydliad, y mae'n rhaid iddynt fod yn briodol i'r amser neu adnoddau a ddefnyddir ar gyfer eich prosiect. Wrth sector gwirfoddol rydym yn golygu sefydliadau sy'n annibynnol ar lywodraeth y mae gan eu llywodraethu, eu hariannu a'u hadnoddau ffocws gwirfoddol. Er enghraifft, gallai sefydliad yn y sector gwirfoddol:
  - fod â Bwrdd Ymddiriedolwyr
  - cael ei ariannu gan grantiau a rhoddion
  - dibynnu ar wirfoddolwyr i gyflawni ei nodau
- Dylech gynnwys unrhyw gostau ar gyfer adennill costau llawn yma.

Chwyddiant

- Dylech gynnwys unrhyw gostau priodol a fydd yn darparu'n ddigonol am chwyddiant a ragfynegir. Dylech gyllidebu'n briodol ar gyfer chwyddiant yn seiliedig ar amserlen y prosiect, ynghyd â ffactorau eraill megis deunyddiau a ddefnyddir, gofynion o ran llafur a lleoliad.

Disgrifiad o'r gost?[Maes testun - 50 gair]

Swm [Mewnbynnu rhif, 1 neu'n fwy]

Swm TAW [Mewnbynnu rhif, a all fod yn 0]

- Os ydych yn hawlio TAW ar unrhyw un o'ch costau prosiect, cofiwch sicrhau'n gyntaf na ellir ei hadennill trwy ffynonellau eraill. Ni allwn dalu costau TAW y gallwch ei adennill.
- Os bydd eich statws TAW yn newid yn ystod eich prosiect, byddwn yn lleihau ein cyfraniad at y costau os ydych wedi llwyddo i hawlio'r TAW yn ôl.

A ydych yn derbyn unrhyw gyfraniadau arian parod i gefnogi eich prosiect?

Cyfraniadau arian parod yw cronfeydd eraill y disgwylwch eu derbyn tuag at gost eich prosiect. Mae hyn yn cynnwys unrhyw gyfraniad arian parod gan eich sefydliad eich hun.

Rydym yn eich annog i fod â chyfraniadau arian parod, er nad oes eu hangen arnoch.

- Nac ydym, nid ydym yn derbyn cyfraniadau arian parod [Blwch ticio]
- Ydym, rydym yn derbyn cyfraniadau arian parod [Blwch ticio]

Os ydym: ?Disgrifiad o'r cyfraniad arian parod [Maes testun]

Ydy'r cyfraniad hwn wedi'i sicrhau? [opsiynau]

Wrth sicrhau, rydym yn golygu arian parod yn eich cyfrif banc sydd wedi'i neilltuo'n benodol ar gyfer y prosiect hwn neu fod arian grant wedi cael ei gynnig yn ffurfiol.

Ydy a gallwn ddarparu tystiolaeth [Blwch ticio]

Os ydy: Uwchlwythwch dystiolaeth. Gallai hwn fod yn llythyr yn cadarnhau'r cynnig neu'n gopi o gyfriflenni banc yn dangos yr arian yn eich cyfrif.

Uwchlwythwch dystiolaeth [Dewis ffeiliau]

- Ydy, ond nid oes gennym dystiolaeth eto [Blwch ticio]
- Nac ydy?[Blwch ticio]
- Ddim yn si?r [Blwch ticio]

Swm [Mewnbynnu rhif, 1 neu'n fwy]

A ydych yn derbyn unrhyw gyfraniadau nad ydynt yn arian parod i gefnogi eich prosiect?

Cyfraniadau nad ydynt yn arian parod yw pethau sydd eu hangen arnoch ar gyfer eich prosiect nad oes angen i chi dalu amdanynt.

Er enghraifft, defnyddio ystafell mewn busnes lleol, neu ddeunyddiau a roddir gan gwmni lleol.

Rydym yn eich annog i fod â chyfraniadau nad ydynt yn arian parod, er nad oes eu hangen arnoch.

- Nac ydym, dydyn ni ddim yn derbyn cyfraniadau nad ydynt yn arian parod [Blwch ticio]
- Ydym, rydym yn derbyn cyfraniadau nad ydynt yn arian parod [Blwch ticio]

Os ydym: ?Disgrifiad o'r cyfraniad nad yw'n arian parod? [Maes testun]

Gwerth amcangyfrifedig [Mewnbynnu rhif, 1 neu'n fwy]

Rhowch amcangyfrif o faint y byddai hyn wedi'i gostio os oedd angen i'ch prosiect dalu amdano.

Dogfennau ategol

Cyfrifon

Uwchlwytho cyfrifon eich sefydliad.

Rhaid i chi ddarparu eich cyfrifon diweddaraf sydd wedi'u harchwilio neu eu dilysu gan gyfrifydd.

Mae angen i gyfrifon fod:

- yn **enw cyfreithiol** eich sefydliad
- **â dyddiad arnynt**
- **â llofnod mewn llawysgrifen**. Nid yw hyn yn cynnwys llofnodion digidol
- cynnwys **teitl** y sawl sy'n eu llofnodi. Rhaid i'r person hwn fod yn gyfarwyddwr, ymddiriedolwr, cyfrifydd, neu berson uwch arall yn eich sefydliad

Os yw cyfrifon eich sefydliad yn h?n na 18 mis, rhaid hefyd i chi ddarparu tri mis o'ch cyfriflenni banc diweddaraf. Dylai hyn fod y tri mis cyn y dyddiad yr ydych yn cyflwyno eich cais.

Os sefydlwyd eich sefydliad lai na 14 mis yn ôl ac nid oes gennych set o gyfrifon wedi'u harchwilio, rhaid i chi ddarparu eich tair cyfriflen banc ddiwethaf, neu lythyr gan eich banc yn cadarnhau bod eich sefydliad wedi agor cyfrif.

Nid oes angen i ni weld eich cyfrifon os ydych yn sefydliad cyhoeddus, er enghraifft awdurdod lleol neu brifysgol.

Uwchlwythwch eich cyfrifon [Dewis ffeil]

Cynllun prosiect a chofrestr risgiau

Uwchlwytho eich cynllun prosiect a'ch cofrestr risgiau.

Rhaid i bob prosiect gyflwyno cynllun prosiect a chofrestr risgiau. Rydym yn argymhell i chi [ddefnyddio'r templed ar ein gwefan](#).

Uwchlwythwch eich cynllun prosiect a chofrestr risgiau [Dewis ffeiliau]

Dangosyddion perfformiad

Bydd angen i chi ddangos sut mae'r amgylchedd wedi elwa o'ch prosiect.

Yr hyn y mae angen i chi ei wneud:

- dewiswch y dangosyddion perfformiad sydd fwyaf perthnasol i'ch prosiect o'r rhestr isod
- cyflwynwch eich rhestr o ddangosyddion perfformiad (gan gynnwys sut y byddwch yn mesur pob un) fel atodiad i'ch cais

Os byddwch yn llwyddo i gael grant, bydd y dangosyddion perfformiad hyn yn cael eu cynnwys yn y canlyniadau cytunedig ar gyfer y prosiect.

Planhigion ac anifeiliaid

- Lleoedd ar gyfer natur/cynefin a gaffaelwyd [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]
- Lleoedd ar gyfer natur/cynefin wedi'u hadfer neu eu gwella [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]
- Waliau/toeon gwyrdd wedi'u creu neu eu gwella [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]
- Cysylltedd – coridorau/llwybrau gwyrdd newydd wedi'u creu/gwella [wedi'u mesur mewn metrau]
- Gwelliannau peillwyr [nifer amcangyfrifedig]
- Cynnydd yn nifer y rhywogaethau [amcangyfrif]
- Rhywogaethau â blaenoriaeth [niferoedd a rhywogaethau a gynllunnir i elwa]

D??r?

- Capasiti gwanhau llifogydd neu dd?r wyneb [wedi'i fesur mewn metrau ciwbig]
- Gwell ansawdd d?r
- Mynediad at dd?r [nifer y lleoedd ail-lenwi/ffynhonnau d?r]

Awyr

- Gostyngiad amcangyfrifedig mewn CO2 [wedi'i fesur mewn allyriadau cyfatebol]
- Gwell ansawdd aer?

Tir ??

- Gostyngiad yn y defnydd o blaladdwyr/gwrtaith [wedi'i fesur mewn %]
- Tyfu cymunedol [arwynebedd fesul metr/hectar sgwâr]
- Tyfu cymunedol [nifer o brosiectau]
- Mannau cyhoeddus gwyrdd hygyrch wedi'u creu [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]
- Mannau cyhoeddus gwyrdd hygyrch wedi'u gwella [wedi'u mesur mewn metrau sgwâr]

Buddion/effaith Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol

- Cyfanswm nifer yr hyfforddeiaethau a gyflogwyd ar y prosiect
- Nifer y BBaChau yng Nghymru y byddwch yn eu contractio/is-gontractio
- Effaith economaidd amcangyfrifedig [wedi'i fesur mewn £]
- Gwirfoddolwyr sy'n cymryd rhan [nifer]
- Oriau gwirfoddolwyr a gyfrannwyd
- Gwirfoddolwyr sy'n adrodd am welliant mewn lles o ganlyniad i gymryd rhan yn y prosiect [nifer y bobl]
- Asedau cymunedol a grëwyd [nifer]
- Gweithwyr/ymwelwyr/trigolion/pobl sy'n mynd heibio a fydd yn gallu 'gweld' yr ased a grëwyd [nifer amcangyfrifedig mewn un diwrnod]

Disgrifiadau swydd

Uwchlwytho disgrifiadau swydd ar gyfer unrhyw staff neu brentisiaid newydd.

Os ydych yn bwriadu recriwtio staff neu brentisiaid newydd i helpu cyflwyno eich prosiect, mae angen i chi gyflwyno disgrifiad swydd ar gyfer pob swydd newydd. Os ydych yn symud aelod presennol o staff i rôl ar y prosiect, neu'n ymestyn ei oriau i gefnogi'r prosiect, mae angen i chi ddarparu disgrifiad swydd o hyd.

Dylai pob disgrifiad swydd gynnwys y cyflog a'r oriau gwaith arfaethedig.

Uwchlwythwch unrhyw ddisgrifiadau swydd [Dewis ffeil]

Briffiau

Uwchlwytho briffiau ar gyfer unrhyw waith a gomisiynir.

Mae briffiau'n disgrifio unrhyw waith yr ydych yn bwriadu ei gomisiynu yn ystod eich prosiect.

Os ydych yn comisiynu gwaith, er enghraifft, gan artist neu bensaer, dylech ddarparu briff. Dylai'r briff ddisgrifio'r gwaith, faint y bydd yn ei gymryd, a faint y bydd yn ei gostio.

Gallwch [ddod o hyd i dempled o friff ar ein gwefan](#).

Uwchlwythwch unrhyw friffiau ar gyfer gwaith [Dewis ffeil]

Adennill costau llawn

Uwchlwytho cyfrifiadau ar gyfer adennill costau llawn.

Os ydych wedi cynnwys adennill costau llawn fel pennawd cost yng nghostau eich prosiect, rhaid i chi ddarparu dogfen sy'n dangos sut rydych wedi cyfrifo hyn.

Dylai costau fod yn gymesur â'r amser neu'r adnoddau a ddefnyddir ar gyfer eich prosiect. Gallwn hefyd dalu cyfran o gost aelod staff presennol, ar yr amod nad yw'n gweithio'n gyfan gwbl ar y prosiect a ariennir mewn swydd newydd.

Uwchlwythwch eich cyfrifiad adennill costau llawn [Dewis ffeil]

Delweddau

Uwchlwytho delweddau o'r prosiect.

Darparwch hyd at chwe delwedd sy'n helpu rhoi darlun o'ch prosiect.

Gallai hyn gynnwys:

- delwedd o fap o'r ardal yn dangos y lleoliadau sy'n berthnasol i'ch prosiect, os yw'n digwydd ar draws mwy nag un lle neu ar draws ardal eang.

Gwnewch yn siŵr bod gennych bob caniatâd sydd ei angen i rannu'r delweddau hyn gyda ni, gan y byddwn o bosibl yn defnyddio'r rhain i ddweud wrth bobl, gan gynnwys y sawl sy'n gwneud ein penderfyniadau, am eich prosiect. Efallai y byddwn hefyd yn defnyddio unrhyw ddelweddau a anfonwch atom i hyrwyddo'ch prosiect yn gyhoeddus.

Uwchlwythwch unrhyw ddelweddau [Dewis ffeil]

Tystiolaeth o gefnogaeth

Darparwch hyd at chwe darn o dystiolaeth o gefnogaeth gan sefydliadau neu unigolion eraill sydd wedi ymrwmo i helpu cyflwyno eich prosiect neu sy'n allweddol i lwyddiant eich prosiect.

Gallai hyn gynnwys:

- caniatâd gan dirfeddianwyr i gael mynediad i safleoedd
- cadarnhad gan amgueddfa leol y bydd yn lletya eich arddangosfa

- cadarnhad gan grŵp cymunedol lleol y bydd eu haelodau yn cymryd rhan yn eich gweithgareddau arfaethedig
- cynigion o gymorth gan sefydliadau ariannu eraill
- prisiau annibynnol o unrhyw adeiladau, tir neu eitemau treftadaeth

Nid oes angen i ni weld datganiadau cyffredinol o gefnogaeth i'ch prosiect.

Uwchlwythwch unrhyw dystiolaeth o gefnogaeth [Dewis ffeil]

Gwirio eich atebion

Caiff crynodeb o'ch holl atebion ei ddangos i chi.

Bydd gennych yr opsiwn hefyd i fynd yn ôl a newid ateb os oes angen.

Cadarnhau'r datganiad

Gofynnir i chi ddarllen ein datganiad a chytuno iddo.

Gan eich bod chi nawr yn hapus gyda'ch cais, rydych yn barod i wneud cais am ariannu.

Rydym yn cynnal ymchwil defnyddwyr ansoddol i'n helpu datblygu ein cynhyrchion a'n gwasanaethau. Gallai hyn amrywio o arolwg 20 munud i gyfweiliad 2 awr.

Ticiwch y blwch hwn os hoffech gymryd rhan yn ein hymchwil, neu i gael mwy o wybodaeth. [Blwch ticio]

Efallai y byddwn ni'n cysylltu â chi o bryd i'w gilydd i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am waith Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

Ticiwch y blwch os hoffech gael eich hysbysu am ein gwaith [Blwch ticio]

Rwyf wedi darllen y datganiad ac yn cytuno iddo. [Blwch ticio]

Datganiad

a) Diogelu Data

Rydym yn ymrwymedig i fod mor agored a thryloyw â phosibl. Mae hyn yn cynnwys bod yn glir ynglŷn â sut rydym yn asesu ac yn gwneud penderfyniadau ar ein grantiau a sut y byddwn yn defnyddio eich ffurflen gais a'r dogfennau eraill rydych yn eu rhoi i ni. Rydym yn dilyn yr holl gyfreithiau a rheoliadau diogelu data sy'n berthnasol ac mewn grym o bryd i'w gilydd (y 'ddeddfwriaeth Diogelu Data'). Fel y diffinnir gan y ddeddfwriaeth Diogelu Data mae Ymddiriedolwyr Cronfa Goffa'r Dreftadaeth Genedlaethol (sy'n gweinyddu Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol) yn rheolydd data. Mae ein Polisi Preifatrwydd yn cynnwys gwybodaeth ychwanegol gan gynnwys gwybodaeth gyswllt ein Swyddog Diogelu Data. Gellir dod o hyd iddo ar wefan Cronfa Treftadaeth y Loteri Genedlaethol.

Fel rhan o'r broses ymgeisio byddwn yn casglu eich enw a'ch swydd yn y sefydliad rydych chi'n ei gynrychioli yn ogystal ag unrhyw wybodaeth bersonol ychwanegol rydych yn ei darparu amdanoch chi eich hun neu am bobl eraill sy'n ymwneud â'ch prosiect. Efallai y byddwn ni'n rhannu'r wybodaeth hon gydag un o'r ymgynghorwyr ar ein Cofrestr Gwasanaethau Cefnogi os byddant yn cael eu penodi i roi cefnogaeth i chi ar eich prosiect. Nid ydym yn trosglwyddo eich data i unrhyw drydydd partïon sydd wedi'u lleoli y tu allan i'r UE.

Efallai y byddwn yn defnyddio'ch ffurflen gais a dogfennau eraill a roddwch i ni i:

- Benderfynu a fyddwn ni'n rhoi grant i chi.
- Darparu copiâu i unigolion neu sefydliadau eraill sy'n helpu ni i asesu, monitro a gwerthuso grantiau.
- Rhannu gwybodaeth gyda sefydliadau ac unigolion sy'n gweithio gyda ni sydd â diddordeb dilys mewn ceisiadau a grantiau'r Loteri Genedlaethol neu raglenni ariannu penodol.
- Cadw mewn cronfa ddata a defnyddio at ddibenion ystadegol.
- Os byddwn ni'n cynnig grant i chi, byddwn ni'n cyhoeddi gwybodaeth amdanoch chi sy'n ymwneud â'r gweithgaredd rydym wedi'i ariannu, gan gynnwys swm y grant a'r gweithgaredd yr oedd i dalu amdano. Efallai y bydd yr wybodaeth hon yn ymddangos yn ein datganiadau i'r wasg, yn ein cyhoeddiadau printiedig ac ar-lein, ac yng nghyhoeddiadau neu ar wefannau adrannau llywodraeth perthnasol ac unrhyw sefydliadau partner sydd wedi ariannu'r gweithgaredd gyda ni.
- Os byddwn yn cynnig grant i chi, byddwch yn cefnogi ein gwaith o ddangos gwerth treftadaeth drwy gyfrannu (pan ofynnir i chi) at weithgareddau cyhoeddusurwydd yn ystod y cyfnod y byddwn yn darparu ariannu ar ei gyfer a chymryd rhan mewn gweithgareddau i rannu dysgu, y byddwn o bosibl yn cysylltu grantïon eraill â chi i wneud hynny.

b) Rhyddid Gwybodaeth

Fel sefydliad cyhoeddus rydym yn ddarostyngedig i Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004 sy'n rhoi hawl mynediad i'r cyhoedd i'r wybodaeth a ddaliwn, oni bai bod unrhyw eithriadau'n berthnasol. Mae hyn yn cynnwys unrhyw wybodaeth gofnodedig a ddarparwyd i ni gan ein hymgeiswyr a grantïon.

Pan fyddwch yn cwblhau'r Datganiad ar ddiwedd y ffurflen gais, rydych yn cadarnhau nad oes gennych chi unrhyw wrthwynebiad i ni ryddhau'r ffurflen gais ac unrhyw wybodaeth arall a ddarparwch i ni i unrhyw un sy'n gofyn am weld nhw ar ôl i'ch cais gwblhau'r broses asesu. Os oes unrhyw wybodaeth nad ydych eisiau iddi fod ar gael yn gyhoeddus, gofynnir i chi esbonio eich rhesymau isod:

[Blwch testun]

Os byddwn yn derbyn cais am wybodaeth byddwn bob amser yn ymgynghori â chi'n gyntaf ac yn cymryd eich sylwadau i ystyriaeth, a byddwn yn cymhwyso'r eithriadau yn Neddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Rheoliadau Gwybodaeth Amgylcheddol 2004. Fodd bynnag, ni sy'n penderfynu a fyddwn yn rhyddhau eich gwybodaeth neu'n ei dal yn ôl ac ni fyddwn yn gyfrifol am unrhyw golled neu ddifrod yr ydych yn ei ddiodef o ganlyniad i ni gyflawni'r cyfrifoldebau hyn.

- Cadarnhaf fod y sefydliad sydd wedi'i enwi ar y cais hwn wedi rhoi'r awdurdod i mi gwblhau'r cais hwn ar ei ran.
- Cadarnhaf fod y gweithgaredd yn y cais yn dod o dan ddibenion a phwerau cyfreithiol y sefydliad.
- Cadarnhaf fod gan y sefydliad y p?er, os dyfernir grant iddo, i dderbyn y grant ac i'w dalu'n ôl.
- Cadarnhaf fod yr wybodaeth yn y cais hwn yn wir ac yn gywir hyd eithaf fy ngwybodaeth.

Cyflwyno'r cais

Mae eich cais wedi cael ei gyflwyno!

Beth sy'n digwydd nesaf?

1. Byddwn yn anfon e-bost atoch cyn bo hir gyda rhif cyfeirnod prosiect.
2. Byddwn yn gwirio'ch cais a'r wybodaeth a ddarparwyd, i sicrhau bod gennym bopeth sydd ei angen arnom i asesu'ch cais. Bydd hyn yn cynnwys gwirio eich bod wedi darparu'r holl ddogfennau ategol priodol.
3. Efallai y byddwn yn cysylltu â chi i ofyn am ragor o wybodaeth neu ddogfennau os bydd angen.
4. Byddwn yn gwirio eich cais ac unwaith y bydd gennym bopeth sydd ei angen arnom i asesu eich cais, byddwn yn rhoi ein penderfyniad i chi o fewn deuddeg wythnos o'r terfyn amser ymgeisio.

Diweddariadau i'r arweiniad

Byddwn yn adolygu'r arweiniad hwn yn rheolaidd ac yn ymateb i adborth gan ddefnyddwyr. Rydym yn cadw'r hawl i wneud newidiadau fel y bo angen. Byddwn yn cyfathrebu unrhyw newidiadau cyn gynted â phosibl trwy'r dudalen we hon.